

Castrén - Sukutarinoita

JULKAISIJA

Castrén-Suku ry.

JULKAISUTOIMIKUNTA

Anna-Maija Castrén
Jaakko Johannes Castrén
Janne Andrei Castrén
Kari Yrjö Alarik Castrén (toim.)
Merja Kaarina Castrén
Paavo Sakari Castrén,
toimikunnan puheenjohtaja
Simo Antero Castrén

TEKSTIT PERUSTUVAT PÄÄSÄÄNTÖISESTI suku-
yhdistykselle luovutettuihin ja sukukokouksissa
esitettyihin aineistoihin. Muissa tapauksissa
tekstien oikeudenomistajista on mainittu tekstien
yhteydessä. Sama pätee kuviin.

VISUAALINEN SUUNNITTELU

Tapani Aartomaa, Studio Aartomaa Oy

TAITTO JA KUVANKÄSITTELY

Pekka Paananen

VALOKUVAUS

Matti Sulanto, Absolute-CD Oy

PAINO

Salpausselän Kirjapaino Oy, Hollola,
Marraskuussa 2005

SIDONTA

Mestarinkirja, Esko Salonen

KUSTANTAJA

Castrén-Suku ry.

ISBN 952-91-9553-2

Sisällys

- 6 Esipuhe
- 8 Suvun varhaisvaiheet
- 12 Olaus Castreniuksen ja Matias Puuveitsen (Puukon) Turun-aika
- 18 Kuvaus Olaus Castreniuksen Pälkäneen ajoilta
- 24 Kajaanin voutikunnan kruununvouti, Kajaanin pormestari Matthias Castreenin elämä ja toiminta
- 32 Lisätietoutta Matthias Castreenin elämänvaiheisiin
- 36 Underdånigste Specification och Berättelse Öfwer mina tienste år
- 42 Castrén-suvun kahden päähaaran kantaisät Christer ja Eric Castrén
- 44 Eric Castrénin väitöskirjan – ”I Jesu namn! Historisk och oeconomisk beskrivning öfver Cajanaborgs län”, vuodelta 1754 – arviointia.
- 48 Johanna Sofia Laguksen ja Alarik Gustaf Castrénin tarina
- 52 Kolme senaattoria
- 56 Kirjoitus ilmapiiristä ja tapahtumista Helsingissä 1917–1918
- 60 Muistelmia Itsenäisyssenaatin toiminnasta joulutammikuulta 1917–1918
- 66 Jäänsärkijä Tarmo kaapattu
- 70 Joulumuistelma
- 74 Tasavallan ensimmäisen presidentin äiti Amanda Gustava Ståhlberg os. Castrén
- 78 Kaarle Alfred Castrén
- 88 Piirteitä Kemin rovastin Matthias Castrénin elämästä
- 102 Matias Alexander Castrénin perhetausta ja henkilösuhteet
- 106 Robert Castrén – filosofian maisteri ja molempien oikeuksien kandidaatti
- 108 Työväenopiston johtaja, professori Zachris Castrén
- 110 Ajatuksia työväenopistonjohtaja, professori Zachris Castrénista
- 114 Jonas Castrén ihmisenä
- 124 Jonas Castrén poliittisena ja yhteiskunnallisena vaikuttajana
- 136 Urho Jonas Castrén – sukuyhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja
- 140 Inga-Brita Castrén
- 145 CASTRÉN-SUKU RY:N HISTORIA 1947–2005
  - 146 Alkutaival
  - 147 Castrén-suvun ensimmäinen sukkokokous
  - 154 Puhe nuoren polven puolesta Castrén-suvun sukkokokouksessa Helsingin Seurahuoneella 17.9.1927
  - 156 Ote Gunnar Castrénin päiväkirjasta 22. syyskuuta 1927 koskien Castrén-suvun sukkokousta 1927
  - 157 Sukuyhdistys perustetaan
  - 159 Sukkokoukset 1947–2005
  - 172 Castrén-Suku ry:n sukuvaakuna
  - 173 Suurrististä sukuvaakunaan – Castrén-suvun vaakunan syntyvaiheet
  - 177 Sukuyhdistyksen julkaisutoiminta
  - 181 Sukuyhdistyksen toimihenkilöt ja kunniajäsenet
- 182 Eräitä havaintoja Castrén-suvun miespuolisista jäsenistä numeroiden valossa
- 188 Castrén-Suku ry:n säännöt
- 191 Henkilöhakemisto

Esipuhe

JO CASTRÉN-SUVUN ENSIMMÄISESSÄ sukukokouksessa lähes 80 vuotta sitten esitettiin ajatus suvun historian kirjoittamisesta. Valitettavasti tämä ajatus ei ole vielä kukaan toteutunut, eikä se lähiaikoina toteutune.

Sen sijaan Castrén-suku ry:n sukuneuvostossa heräsi muutamia vuosia sitten ajatus koota yhteen sukukokouksissa pidetyt esitelmät ja eräät suvun jäseniä esittelevät artikkelit ja julkaista ne yhtenä niteenä. Ajateltiin, että sopivasti järjestettyinä nämä esitelmät ja artikkelit voisivat antaa suhteellisen hyvän kuvan sukumme historiasta ja sen eräiden jäsenten kansallisesta merkityksestä.

Artikkelien valinnassa on pyritty noudattamaan periaatetta, että suvun yhteiset esi-isät esiteltäisiin melko perusteellisesti ja että eri sukuhaarojen myöhemmät edustajat olisivat suhteellisen tasapuolisesti edustettuina. Täydelliseen tasapuolisuuteen on kuitenkin mahdollista päästä.

Myös suvun äitejä on pyritty muistamaan, vaikka heitä koskevat lähteet ovatkin niukkoja ja usein vaikeasti löydettävissä.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on teoksessa esiintyvät suvun jäsenet esitetty tummennettuina.

Kun kyseessä on toisaalta sukukokouksissa suullisesti pidettyjä esitelmiä ja toisaalta varsin viimeisteltyjä artikkeleita, on luonnollista, että kokonaisuuteen on jäänyt tiettyä päällekkäisyyttä ja että eri osat eivät aina näytä keskenään yhteismitallisilta. Eräitä pitkiä artikke-

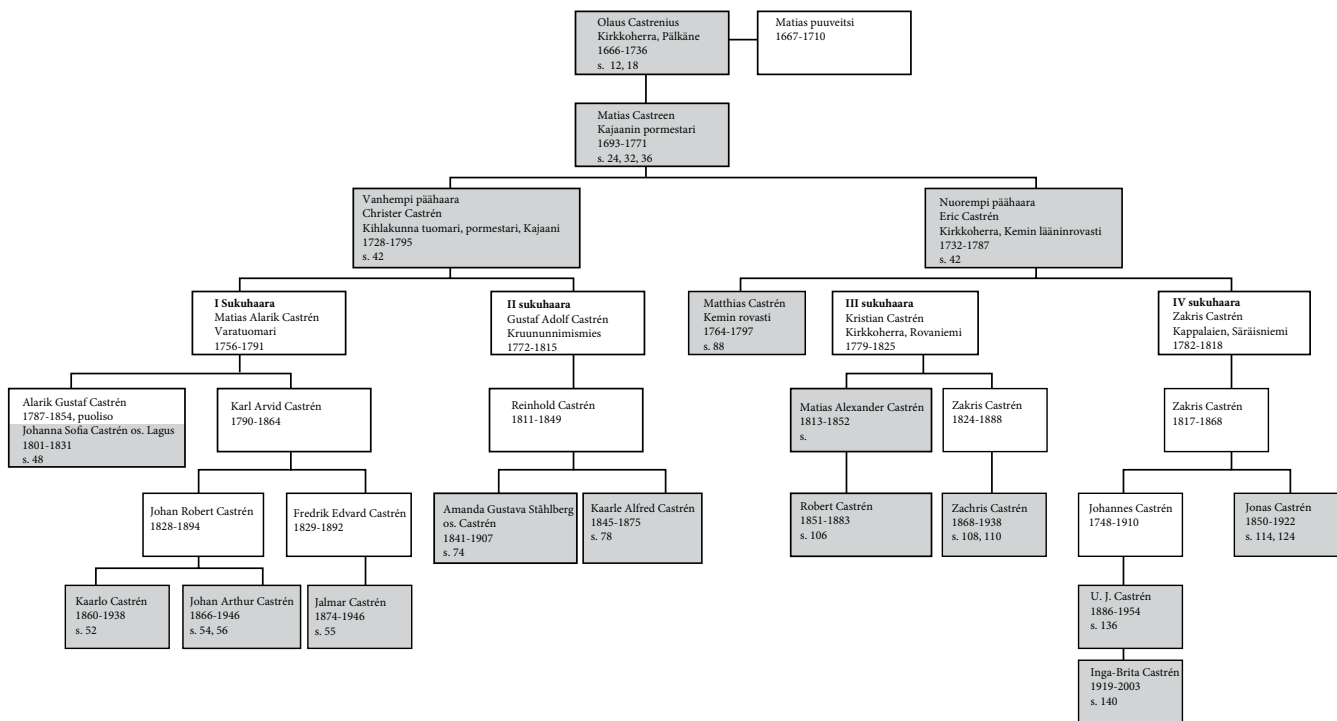
leita on tosin lyhennetty, mutta on kuitenkin pyritty siihen, että jokainen osanen olisi oma kokonaisuutensa, ilman hankalia ristiviittauksia.

Julkaisutoimikunta on valinnut ja järjestänyt julkaistavat kirjoitukset. Toimikunta kääntyi myös eräiden suvun jäsenten puoleen pyytäen heitä tasapuolisuuden vuoksi kirjoittamaan julkaisua varten muutamia uusia artikkeleita. Toimikunta kiittää kirjoittajia nopeasta ja ansiokkaasta työstä. Erityisen kiitoksen ansaitsee suvun päämies, suurlähettiläs Klaus Alarik Castrén, joka on antanut runsaasti tärkeitä tietoja ja korjannut asiantuntevasti eräitä epätäsmällisyyksiä.

Julkaisutoimikunta kiittää myös teoksen käytännön toteutuksesta vastannutta Kari Yrjö Alarik Castrénia, jonka työpanos teoksen toimitustyössä on ollut ratkaiseva. Edelleen kiitämme yhteistyökumppaneitamme Tapani Aartomaata, Erkki J. Heleniusta, Pekka Paanasta ja Matti Sulantoa, Salpausselän Kirjapaino Oy:n henkilökuntaa ja Mestarinkirjan Esko Salosta, jotka ovat mahdollistaneet julkaisumme arvokkaan ulkoasun ja pikaisen valmistumisen.

Helsingissä, Pyhäinpäivän aattona 2005

Paavo Castrén,
julkaisutoimikunnan puheenjohtaja

Kuva 1: Taulu kirjassa esiintyvistä henkilöistä ja heidän sukulaissuhteistaan. Nimitietojen ohessa oleva sivunumero viittaa tähän julkaisuun.